

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **M. L.**

skazanej z art. 148 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2024 r.,

zażalenia skazanej

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2023 r., sygn. akt I KO 57/23, w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt II AKa 121/20, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, wyrokiem z dnia 3 lutego 2020 r., sygn. akt III K 136/19, uznał M. L. za winną zbrodni z art. 148 § 1 k.k. i za to wymierzył jej karę 12 lat pozbawienia wolności. Wyrok powyższy został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt II Aka 121/20.

Dnia 12 lipca 2023 r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynął wniosek o wznowienie postępowania, sporządzony własnoręcznie przez skazaną. Pismo zostało sporządzone w sposób chaotyczny, jednakże z jego treści wynika, że:

1. w ocenie wnioskodawczynie w toku wyrokowania nie uwzględniono, że ma ona problemy natury neurologicznej, które winny rzutować na stopień zawinienia, a co za tym idzie – na wymiar kary;
2. przyznanie się do winy w trakcie pierwszego przesłuchania było wynikiem nacisków ze strony prokuratora, które były możliwe ze względu na brak obecności obrońcy;
3. skarżąca wywodzi, że w toku postępowania powinna mieć obrońcę, gdyż w jej przypadku zachodziły wątpliwości co do jej poczytalności.

Powyższe okoliczności miały, w ocenie wnioskodawczynie, przemawiać za koniecznością wznowienia postępowania. Ponadto, wnioskodawczynie w uzasadnieniu wniosku podniosła szereg okoliczności pobocznych, dotyczących rzekomej wadliwości postępowania dowodowego.

Dnia 24 lipca 2023 r. wnioskodawczynie złożyła do Sądu Najwyższego kolejne pismo w sprawie, powielające wcześniejszą argumentację. Kolejne pisma skazanej, podobne w treści, wpłynęły do Sądu Najwyższego w dniach: 9 sierpnia 2023 r., 21 września 2023 r., 12 października 2023 r.

Postanowieniem z dnia 12 października 2023 r., sygn. I KO 57/23, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., odmówił przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało zaskarżone zażaleniem wnioskodawczynie. Pismo zawiera powtórzenie argumentów podniesionych we wniosku o wznowienie postępowania. Nie podniesiono w nim zarzutów odnoszących się bezpośrednio do zaskarżonego postanowienia, jednak z jego treści wynika, że potraktować należy je właśnie jako zażalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zażalenie okazało się niezasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie. Skarżąca nie wskazała w istocie żadnych okoliczności, które podważałyby trafność zaskarżonego postanowienia.

Przypomnieć zatem należy, że wznowienie postępowania możliwe jest jedynie w ściśle określonych przypadkach, o których mowa w art. 540 k.p.k. Do wznowienia z urzędu może dojść także w sytuacji, gdy Sąd uzyska informacje o uchybieniach, stanowiących bezzwzględne przyczyny odwoławcze. Stanowi o tym art. 542 § 3 k.p.k. Sąd Najwyższy, orzekając w sprawie I KO 57/23 prawidłowo uznał, że sformułowany wniosek o wznowienie postępowania jest w oczywisty sposób bezzasadny, jeśli oceniać go z perspektywy przywołanych wyżej przepisów procedury.

Po pierwsze, nie sposób uznać, by kwestia problemów neurologicznych, z jakimi boryka się wnioskodawczyni, była nową okolicznością, o której mowa w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Sądy orzekające w sprawie miały o niej wiedzę, była przedmiotem analizy ze strony biegłych. Inaczej jednak, niż życzyłaby sobie tego skarżąca, sądy nie dopatrzyły się w niej podstaw do wyłączenia bądź radykalnego zredukowania winy oskarżonej.

Po drugie, podnoszona przez skarżącą kwestia rzekomych nacisków, wymuszających przyznanie się do popełnienia czynu nie została w żaden sposób uprawdopodobniona. Tymczasem stanowi ona okoliczność, o której mowa w art. 541 § 1 k.p.k. Przywołany przepis wymaga, by czyn zabroniony, w wyniku którego doszło do skazania, został „ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym” - co nie miało miejsca. W tym przypadku owym czynem byłoby przekroczenie uprawnień bądź stosowanie gróźb przez prowadzącego czynność procesową prokuratora. Skarżąca nie przedstawiła wyroku skazującego za takie przestępstwo, nie wskazała nawet, by w tym zakresie toczyło się jakiegokolwiek postępowanie. Sąd Najwyższy prawidłowo uznał twierdzenie wnioskodawczyni za nieuprawdopodobnione.

Po trzecie, należy wskazać, że wbrew twierdzeniom skarżącej, w toku postępowania korzystała ona z pomocy obrońcy. Fakt, że był on zastępowany przez subsytuta w żadnej mierze nie świadczy o wadliwej reprezentacji. Oskarżonej została zapewniona obrona w sytuacji jej obligatoryjności. Także w tym zakresie nie istniały podstawy do wznowienia postępowania.

W takiej sytuacji Sąd Najwyższy prawidłowo uznał wniosek o wznowienie postępowania za oczywiście bezzasadny i na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. oddalił go, zaniechawszy wyznaczania wnioskodawczyni obrońcy z urzędu.

Mając na względzie powyższe, wniesione zażalenie uznać należało za bezzasadne.

Na marginesie wskazać należy na dwie okoliczności. Po pierwsze, już w dniu 11 kwietnia 2022 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek o wznowienie postępowania, sporządzony własnoręcznie przez wnioskodawczynię. Wskazywano w nim dokładnie te same argumenty, które zawarto w rozpatrywanym zażaleniu. Wtedy to Sąd Najwyższy ustanowił wnioskodawczyni obrońcę z urzędu i zlecił mu analizę akt sprawy pod kątem występowania przesłanek wznowienia postępowania. Ustanowiony obrońca złożył wniosek o wznowienie, nie dopatrując się jednak żadnej z okoliczności podnoszonych przez skarżącą. Wniosek oparto o przesłankę formalną, podnosząc wadliwą obsadę Sądu ze względu na wadliwość powołania sędziego. Rozpatrując rzeczony wniosek, postanowieniem z dnia 13 grudnia 2022 r., I KO 42/22, Sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu. Po drugie, wyrok Sądu odwoławczego, którego dotyczy wniosek wznowieniowy, został zaskarżony kasacją, wniesioną przez obrońcę skazanej, w której nawiązywano do okoliczności podnoszonych we wniosku skazanej. Postanowieniem z dnia 21 marca 2021 r., V KK 457/20 Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

Powyższa sprawa była już zatem poddawana weryfikacji właściwie na wszystkich możliwych etapach kontroli sądowej.

Wobec tego, że podnoszone przez skazaną argumenty nie wskazują, aby w niniejszej sprawie zachodziły podstawy wznowienia postępowania, Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

[PGW]

[ał]

